

NATURVÅRDSSENHETEN
Naturvård
Mårten Berglind
Telefon 010-224 92 17
marten.berglind@lansstyrelsen.se

Bildande av naturreservatet Boberget i Sala kommun

(5 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Boberget.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se *Reservatsföreskrifter*).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., skötselplanen för naturreservatets långsiktiga vård (bilaga 2). Länsstyrelsen ska vara förvaltare av reservatet.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 avverka, gallra, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada eller bortföra levande eller döda träd och buskar,
- 2 bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden (t.ex. att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, borra, dämna, nydika, rensa dike, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning),
- 3 anlägga väg, stig, led, campingplats eller uppställningsplats för fordon, släp, båtar eller andra farkoster,
- 4 framföra motordrivet fordon,
- 5 använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringssämnen,
- 6 anordna upplag,
- 7 uppföra ny byggnad eller annan anläggning (t.ex. ekonomibyggnad, bostadshus, vindkraftverk, jaktorn, mast, spång, mark- eller luftledning, stängsel eller annan hägnad),
- 8 utfodra vilt,
- 9 införa nya växt- eller djurarter i området,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång
Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande
anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

- 1 utmärkning av reservatets gränser i terrängen samt utplacering av informationstavlor,
- 2 dokumentation och uppföljande undersökningar av mark- och vattenförhållanden, flora och fauna.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 gräva, hacka, rista, måla eller på annat sätt skada jordytan eller fasta naturföremål såsom berghällar och block,
- 2 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, samt skada vegetation eller naturföremål i övrigt t.ex. genom att samla ved eller att insamla örter, gräs, mossor, svampar eller lavar, med undantag för bär och matsvamp för husbehov,
- 3 insamla insekter eller andra ryggradslösa djur,
- 4 anbringa tavla, skylt, affisch, orienteringskontroll eller permanent snitsla spår.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren eller den som arbetar på uppdrag av förvaltaren att utföra naturvårdande åtgärder i enlighet med B-föreskrifterna och fastställd skötselplan,
- jakträttsinnehavaren att bedriva jakt inom ramen för jaktlagstiftningen samt framföra mindre motordrivet fordon i terrängen för uttransport av fällt klövvilt förutsatt att detta kan ske utan markskador,
- vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om de biologiska värdena i området. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens godkännande,
- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning.

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Boberget
NVR-id	2042087
Skyddsform	Naturreservat
Län	Västmanland
Kommun	Sala
Lägesbeskrivning	ca 5 km NO om Möklinta
Karta	Terrängkartan:630 Sala Fastighetskartan: 66F 6iN Säljebo, 66F 6iS Möklinta
Naturgeografisk region	nr. 26 Skogsslätten söder om norrlandsgränsen
Fastigheter	Möklinta-Boda 1:4
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Areal	ca 12,5 ha. Ca 12 ha utgörs av produktiv skogsmark

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla de förekommande naturtyperna med inriktning på naturvärden knutna till äldre barrskogar med naturskogsprägel,
- bevara de ovanliga och hotade arter som förekommer i området och förbättra deras möjligheter att fortleva i området på lång sikt,
- bidra till bevarandet av de höga biologiska värden som är knutna till äldre naturskogsartade barrskogar på landskapsnivå,
- bevara ett naturområde med gammal naturskogsartad skog som kan utgöra ett intressant och attraktivt utflyktsmål för såväl närboende som mer långväga besökare.

Syftet ska nås genom att:

- Skogen får utvecklas utan mänsklig påverkan.

Beskrivning av området

Reservatet är beläget strax norr om byn Boda i Möklinta socken, Sala kommun. Området utgörs av Boberget och Bobergets nord- och västsluttning. Uppe på bergskalotten är jordtäcket tunt och markerna magra. Större delen av de lavklädda hållarna och mossiga sänkorna uppe på berget täcks av gammal talldominerad hållmarksskog. Skogen på sluttningens markerna är av en annan karaktär och är i högre utsträckning grandominerad. Sluttningarna är bitvis branta och blockrika och erbjuder stor variation i närings- och vattentillgång vilket avspeglas av vegetationen. Skogen varierar i skiktning och ålder men är generellt gammal och rik på substrat, strukturer och arter som förknippas med gammelskogar och naturskogar. Rikligt med gamla träd, död ved och avsaknad av spår efter sentida avverkningar gör att stora delar av området har en vildmarksprägel och upplevs vara orört.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Dylika äldre, överhållna barrskogar med lång skoglig kontinuitet och en stor artmångfald med inslag av naturvårdsintressanta arter blir allt ovanligare i landet och i regionen i synnerhet. Bobergets naturvärden, som på ytan avspeglas av de substrat och strukturer som är så viktiga för de mindre allmänna skogslevande arterna, bekräftas av den mångfald av arter som förekommer i området och som indikerar skyddsvärd skog, varav flera är upptagna på den nationella rödlistan.

Områdets naturskogsartade barrskogar står i stark kontrast till det mer vardagliga skogslandskapet i närområdet och regionen, där bestånden med få undantag befinner sig i någon fas av produktionscykeln och i princip alltid saknar förutsättningar för att långsiktigt hysa de naturvårdsintressanta arter som finns vid Boberget.

Reservatets läge, i anslutning till den skogliga värdetrakten "Nedre Dalälven" utpekad i *Strategi för formellt skydd av skog i Västmanlands län* (Länsstyrelsen & Skogsstyrelsen 2006), och i närheten av ett flertal andra skyddade områden, ökar områdets betydelse på landskapsnivå. En högre koncentration av de aktuella naturtyperna i trakten innebär större möjlighet att på lång sikt bevara den biologiska mångfalden i området. Framförallt ökar de trängda arternas chanser att på längre sikt fortleva i livskraftiga populationer, samtidigt som svårspredda arters möjligheter att kunna sprida sig i landskapet ökar.

Förutsättningen för att området ska behålla och öka sina biologiska värden är att det fortsätter att finnas gamla träd och att det produceras död ved kontinuerligt samt att beståndsstrukturen inte påverkas på ett sådant sätt att mikroklimatet påverkas påtagligt. Därmed är föreskrifter mot skogsbruksåtgärder, åtgärder som på annat sätt leder till ingrepp i skogsmiljön eller indirekt förändrar växtförhållandena i området nödvändiga för möjligheten att på lång sikt bevara områdets naturvärden.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv, om vilka Sveriges riksdag beslutat.

Motiv till skyddsformen naturreservat

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av Länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Länsstyrelsen har bedömt att det är ett angeläget allmänt intresse att det berörda området, med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas, vilket inte kan ske om det bedrivs skogsbruk i området.

Den hänsynsnivå som krävs för att långsiktigt bevara och utveckla områdets värden går långt utöver vad Skogsvårdslagen och allmänna hänsynsregler kräver.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har, i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Drake Resources Ltd. har hos Bergsstaten ansökt och beviljats undersökningstillstånd för ett större område som bl.a. omfattar Boberget. Tillståndet gäller mellan 2013-04-05 och 2016-04-05 och omnämns Ljusberget nr. 1. I samband med tillståndsansökan informerade Länsstyrelsen bolaget om att området har höga naturvärden och att en framtida naturreservatsbildning var sannolik (Länsstyrelsens yttrande 2013-02-14, dnr. 523-558-13).

Ärendets handläggning

2006 informerades markägarna vid Boda och Nordankil om att Länsstyrelsen skulle inventera ett större skogsområde på fastigheterna. Inventeringsresultaten antydde att Boberget och stora delar av skogen i närområdet hade mycket höga naturvärden knutna till i första hand äldre naturskogsartad barrskog varför diskussioner om någon typ av långsiktigt skydd inleddes. Ärendet kom att diskuteras till och från fram till och med 2009 – 2010 men någon överenskommelse mellan staten och markägarna kom aldrig till stånd. Vid denna tidpunkt hade en inventering av insekter knutna till tall genomförts i länet. Inventeringsresultaten bekräftade de avsevärda naturvärdena vid Boda och Nordankil då området visade sig vara ett av de artrikaste och mest intressanta områdena i länet.

Mellan 2010 och 2012 låg arbetet med området nere men återupptogs igen under våren 2013. Det visade sig då att stora arealer gallrats och underröjts och under sommaren 2013 gallrades ytterligare områden vilket hade en påtagligt negativ effekt på de berörda skogarna. För att trygga de kvarvarande värdena fattade

Länsstyrelsen under oktober 2013 ett beslut om att införa en tidsbegränsad tillståndsplikt för diverse åtgärder som skulle kunna påverka områdenas värden negativt, ett så kallat interimistiskt beslut. Beslutet överklagades och ändrades av regeringen så till vida att beslutet och de tidsbegränsade föreskrifterna kom att gälla i två år istället för tre. Beslutet omfattade de sista sammanhållna skogsområdena med höga naturvärden inom det ursprungliga inventeringsområdet och omfattade Boberget, Ljusberget, Bergby och Tjuvberget.

Efter Länsstyrelsens ställningstagande i samband med det interimistiska beslutet och regeringens avgörande, nåddes en överenskommelse med markägarna om att värdera de berörda områdena och inleda en ekonomisk förhandling. Under hösten 2014 träffades en överenskommelse om intrångsersättning med berörda markägare.

Samråd

Samråd har enligt 25 resp. 25 a,b §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Sala kommun, Skogsstyrelsen och Sveriges geologiska undersökning samt enligt 26 § nämnda förordning med Naturvårdsverket.

Remiss

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., förelagts att inom en tid av en månad yttra sig över förslaget till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har därutöver sänts på remiss till ett flertal olika myndigheter, organisationer, företag och föreningar.

Remissyttranden

Sala kommunen har yttrat över naturreservatsremisserna för Bergby, Ljusberget, Boberget och Tjuvberget i ett och samma yttrande. Synpunkterna är inte specificerade per objekt utan ges generellt. Kommunen ser att reservaten har ett viktigt behov att fylla. Kommunen har synpunkter på föreslagen skötsel och menar att det är viktigt att se till ”flergenerations perspektivet bland de levande träden” och ”skapa en påfyllnad av efterkommande trädgenerationer på individnivå”. Kommunen anser också att det finns utrymme för att jobba mer aktivt med att tillskapa död ved och lyfter frågan om hur den snabbt framväxande upplevelseturismen påverkas av de föreslagna föreskrifterna.

Jägarförbundet tycker det är positivt att jakt enligt jaktlagstiftningen tillåts i området och har inget att anföra mot förslaget.

SGU tycker att det är bra att Länsstyrelsen uppmärksammat undersökningstillståndet och ser positivt på att Länsstyrelsen infört undantag för prospektering men vill ändå framhålla att undantaget bör formuleras generellt och inte för ett specifikt prospekteringsföretag inom det tidsintervall som begränsas av det aktuella undersökningstillståndet.

Skogsstyrelsen har yttrat över naturreservatsremisserna för Bergby, Ljusberget, Boberget och Tjuvberget i ett och samma yttrande. Synpunkterna är inte specificerade per objekt utan ges generellt. Skogsstyrelsen ställer sig positiva till naturreservatsbildningen men anser att det är önskvärt att öppna upp för mer aktiva skötselåtgärder. Skogsstyrelsen anser att åtgärder för att stoppa inväxande gran och för att röja och ringbarka runt gamla trädindivider är prioriterade.

Naturvårdsverket tillstyrker Länsstyrelsens förslag men har synpunkter på att förvaltaren medges undantag från föreskrifterna för åtgärder som genomförs i enlighet med fastställd skötselplan och gällande B-föreskrifter. Verket anser också att det bör preciseras om B-föreskrifterna gäller i hela eller delar av området.

Drake Resources Sweden AB har fört fram att en konsekvensutredning bör genomföras då bolaget inte anser att föreskrifternas påverkan på företaget belysts i tillräcklig utsträckning. Företaget menar också att ett undersökningstillstånd kan överlåtas mellan företag varför undantaget i föreskrifterna inte bör knytas till ett specifikt bolag. Vidare anser bolaget att prospektering inte bör kräva ett fördjupat samråd utan ett vanligt samråd och menar att prospektering inte medför någon betydande påverkan på miljön. Företaget anser att det är olämpligt att föreslå området för reservatsbildning eftersom det finns kända mineraliseringar i området och anser att det bör undersökas om dessa är av samhällsviktig och ekonomisk betydelse innan reservatet bildas.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Flera remissinstanser har valt att svara på fyra olika naturreservatsremisser i ett och samma yttrande utan att närmare specificera om synpunkterna gäller samtliga områden eller enstaka objekt. De föreslagna naturreservaten utgörs till övervägande del av äldre barrskogar men har delvis olika kvalitéer, egenskaper och karaktär. Länsstyrelsen ser att synpunkterna är mer eller mindre relevanta i olika områden och tillmötesgår dem därför i olika grad i respektive ärende.

Några remissinstanser anser att aktiva skötselåtgärder bör vidtas. Länsstyrelsen anser att skogen på Boberget är varierad vad gäller trädslagsfördelning och åldrar och ser att detta bidrar till områdets höga naturvärden. Länsstyrelsen tillmäter också områdets ”orördhet” ett värde och vill inte riskera detta värde. Reservatet hyser värden kopplade till såväl gran som tall och tallen bedöms på sikt kunna hävda sig väl mot granen på områdets svagare marker. Områdets begränsade storlek gör att det är mindre lämpligt att arbeta aktivt med föryngring i området då ”platsbristen” gör att detta måste ske på bekostnad av äldre trädindivider, vilka i regel är viktiga att bevara.

Vad gäller beaktande av ”den snabbt framväxande upplevelseturismen” bedömer Länsstyrelsen att bevarandet av området i sig, med den gamla naturskogsartade skogen, bidra till att skapa förutsättning för att området även i framtiden ska kunna utgöra ett attraktivt besöksobjekt. Detta gäller för såväl allmänheten som för övriga. De föreskrifter som begränsar allmänhetens rätt att färdas och vistas i området har begränsats och borde inte hindra eventuell ”upplevelseturism”.

Angående Naturvårdsverkets synpunkter så gäller föreskrifterna hela området om inte annat anges, det gäller såväl A,B som C – föreskrifter. Länsstyrelsen har inte erfarenhet att det funnits betänkligheter kring detta från andra parter, varken i detta ärende eller i andra, varför Länsstyrelsen inte ser ett behov av att förtydliga föreskrifterna.

Förvaltarens begränsningar och möjligheter måste preciseras och konkretiseras ytterligare utifrån det ramverk som anges i naturreservatsbeslutet då varken reservatets syfte eller föreskrifter är ämnade att vara, eller i realiteten är, så pass detaljerade att de räcker som rättesnöre för förvaltningen. Lagstiftaren har därför infört ett krav på att en skötselplan ska fastställas för reservatets långsiktiga vård. Skötselplanens status regleras inte av någon allmän bestämmelse varför detta måste regleras ske i varje enskilt fall, dvs. i reservatsbeslutet. Länsstyrelsen förstår Naturvårdsverkets synpunkt men ser inte någon annan rimlig lösning på frågan.

Reservatet berör Drake Resources Sweden ABs undersökningstillstånd ”Ljusberget nr. 1”. Det har i samband med behandlingen av remissynpunkterna blivit uppenbart att det är svårt att förutse konsekvenserna av prospekteringsverksamheten i förhållande till det i remissen föreslagna undantaget varför Länsstyrelsen väljer att vidta de försiktighetsmått som bedöms vara realistiska med hänsyn till områdets avsevärda naturvärden och den påverkan inskränkningen bedöms ha på bolaget. Länsstyrelsen har därför valt att skärpa regleringen av prospekteringsverksamheten i området genom att stryka undantaget helt.

Att möjligheterna till att prospektera begränsas bedöms ha en mycket begränsad påverkan på bolaget och ”gruvintresset”. Bedömningen baseras bl.a. på att den del som är belägen inom reservatsområdet motsvarar knappt 3 % av det aktuella undersökningstillståndets areal och ca 0,06 % av Drake Resources totala areal med undersökningstillstånd i Västmanland, som i dag överstiger 25 000 hektar.

Konsekvensutredningar och intresseprövningar kan inte baseras på, eller utgå ifrån, gissningar och spekulationer om utgången av framtida tillståndsprövningar eller ekonomiska värden. Länsstyrelsen ser därför inte något motiv till att förändra sitt ställningstagande vad gäller konsekvensutredningen eller fördjupa intresseprövningen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Ersättningstalan

I det fall överenskommelse med sakägare om ersättning inte träffats vid tidpunkten för detta beslut fortsätter förhandlingen om ersättning, dock längst ett år efter att beslutet vunnit laga kraft. Om överenskommelse om ersättning inte kan

träffas, ska sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan hos mark- och miljödomstolen, som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan ska enligt 31 kap. 13 § miljöbalken väckas inom ett år från det att detta beslut har vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägare rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslut om kungörelsedelgivning, se bilaga 3.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt bilaga 4. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit landshövding Håkan Wåhlstedt, beslutande, och naturvårdshandläggare Mårten Berglind, föredragande, samt

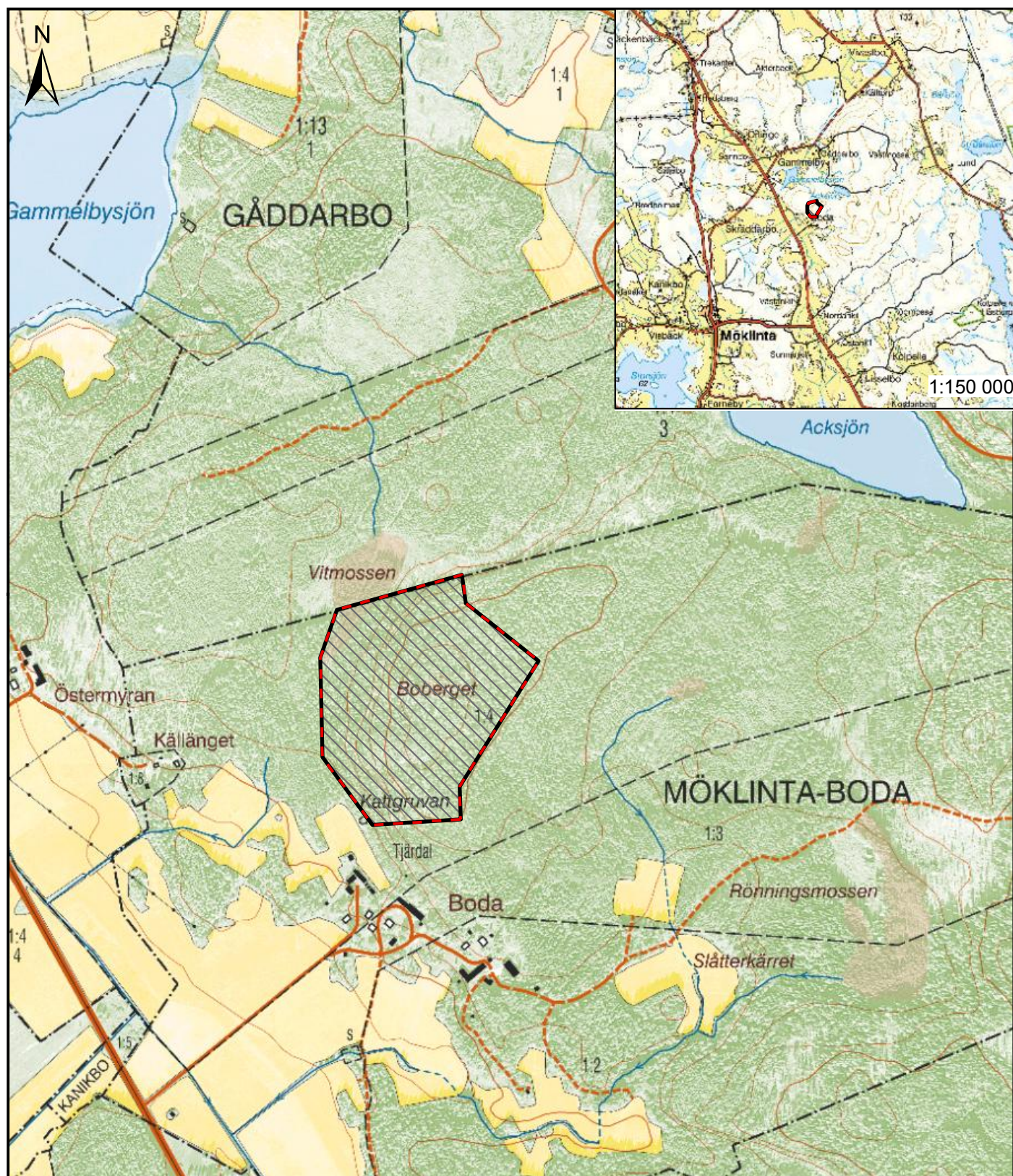
länsråd Anders Åhlund,
chefsjurist Caroline Wall,
planhandläggare Lisbeth Dahlbäck,
kulturmiljöhandläggare Helena Fennö samt
enhetschef Anna Fridén.

Håkan Wåhlstedt

Mårten Berglind

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
- 2.1 Skötselplanekarta
3. Beslut om kungörelsedelgivning
4. Hur man överklagar (formulär nr 11)

Teckenförklaring

 Naturreservatet Boberget

Skala: 1:10 000

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Skötselplan för naturreservatet Boberget i Sala kommun

Innehåll

BESKRIVNINGSDDEL	2
1. Syftet med naturreservatet	2
2. Uppgifter om naturreservatet	2
3. Beskrivning av området	3
3.1 Topografi och läge	3
3.2 Geologi och hydrologi	3
3.3 Mark- och vattenanvändning	4
3.4 Biologiska bevarandevärden	5
3.5 Intressen för friluftsliv	8
PLANDEL	9
4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	9
4.1 Skötselområde 1 – Boberget	9
4.2 Skötselområde 2 – Sluttningsmarkerna	9
5. Uppföljning och tillsyn	9
5.1 Uppföljning av bevarandemål	9
5.2 Tillsyn	10
6. Kostnader och finansiering	10
7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	10
8. Referenser	10
Bilagor	10

BESKRIVNINGSDDEL

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla de förekommande naturtyperna med inriktning på naturvärden knutna till äldre barrskogar med naturskogsprägel,
- bevara de ovanliga och hotade arter som förekommer i området och förbättra deras möjligheter att fortleva i området på lång sikt,
- bidra till bevarandet av de höga biologiska värden som är knutna till äldre naturskogsartade barrskogar på landskapsnivå,
- bevara ett naturområde med gammal, naturskogsartad skog som kan utgöra ett intressant och attraktivt utflyktsmål för såväl närboende som mer långväga besökare.

Syftet ska nås genom att:

- Skogen får utvecklas utan mänsklig påverkan.

2. Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Boberget
NVR-id	2042087
Skyddsform	Naturreservat
Län	Västmanland
Kommun	Sala
Lägesbeskrivning	ca 5 km NO om Möklinta
Karta	Terrängkartan: 6i NO, 6j SO Fastighetskartan: 6 i 5i, 6i 4i
Naturgeografisk region	nr. 26 Skogsslätten söder om norrlandsgränsen
Fastigheter	Möklinta-Boda 1:4
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Areal	ca 12,5 ha, ca 12 ha utgörs av produktiv skogsmark
Naturtyper	Tallskog 6 ha Granskog 1,5 ha Barrblandskog 4 ha Övrigt 1 ha

3. Beskrivning av området

Reservatet utgörs av Bobergets kalott, bergets väst- och nordvästsluttning och en del av en mindre våtmark, Vitmossen.

Den småbrutna topografin uppe på berget och de bitvis branta sluttningssmarkerna skapar stor variation i mark – och växtförhållandena. Här finns allt från fattiga, torra växtsamhällen där låga, knotiga tallar kämpat sig upp, till frodiga marker med välväxt granskog.

Markerna uppe på berget karaktäriseras av de böljande hållarna, lavmattorna och det stora inslaget av uråldriga tallar. Här är skogen olikåldrig, varierad och till största delen förhållandevis gles. Tall dominerar i trädskiktet men områden med ett stort inslag av gran förekommer, framförallt i övergångszonen mellan bergsplatån och sluttningssmarkerna i norr och väst, men även i låglänta svackor och skrevor.

Sluttningssmarkerna har en annan karaktär och här märks framförallt det ökade graninslaget. Skogen är tätare, mörkare och fuktigare och förhållandevis varierad, så till vida att det förekommer träd av olika trädslag, åldrar och utseende. Bitvis saknas spår efter tidigare brukande och på några platser är skogen så pass vild med mossbelupna gamla döda träd, stora mängder hänglavar och gamla träd att den nästan upplevs urskogsartad. I dessa miljöer förekommer en rad känsliga arter som just är förknippade med gamla naturskogsartade skogar.

I nordväst ingår en flik av våtmarken Vitmossen. Här finns ett mindre björkkärr och en blandsumpskog.

3.1 Topografi och läge

Området är beläget cirka 5 km nordöst om Möklinta samhälle, strax norr om byn Boda. Landskapet är böljande och småkuperat med små utmejslade höjdlägen och enstaka grunda dalsänkor. I väst finns ett låglänt uppodlat dalstråk.

Boberget utgörs av de övre delarna av en relativt flack bergsplatå orienterad i nord – sydlig riktning. Från platån sluttar det relativt brant i norr och väst och svagt åt söder och öst. Platåns högsta punkt ligger ca 108 m ö.h. och är belägen 250 meter nordöst om den lägsta punkten, vilken återfinns 28 meter lägre, dvs. ungefär 79 m ö.h.

3.2 Geologi och hydrologi

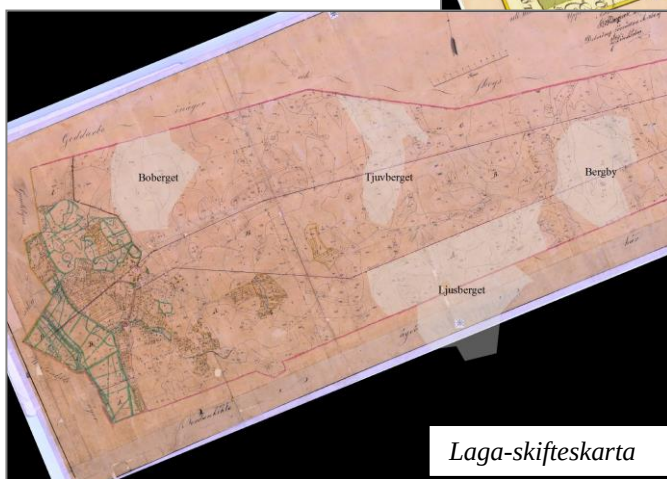
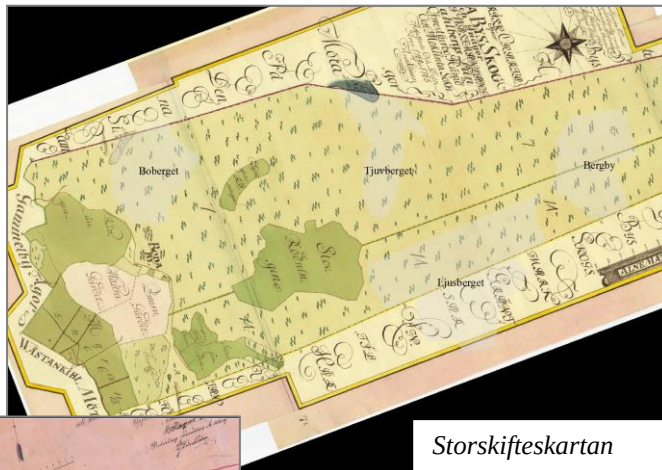
Berggrunden i området består av sura och basiska intrusivbergarter i form av granit eller granodiorit respektive diorit till gabbro. På bergsplatån går berget i dagen eller är överlagrat av ett tunt osammanhängande moränlager. Sluttningarna har i regel ett mäktigare moräntäcke men även här går berget bitvis i dagen. I nordväst finns ett stråk överlagrat av torv, Vitmossen.

Området saknar naturliga vattendrag eller andra ytvattenförekomster bortsett från den flik av Vitmossen som ingår i reservatet. Mossen håller stora mängder vatten trots att de norra delarna är dikespåverkade sedan lång tid tillbaka.

3.3 Mark- och vattenanvändning

Historisk markanvändning

1764 -1765 genomfördes storskifte i "Boda bys åkergården uti Wästmannelands Sahlberga län Öfwertjurbo härad och Möklinta sockn". Byn bestod vid denna tid av två gårdar. När även byns ängar, vretar och åkerlindar skiftades 30 år senare hade gården i norr delats i två, varför markerna nu skiftades i tre delar. I slutet av

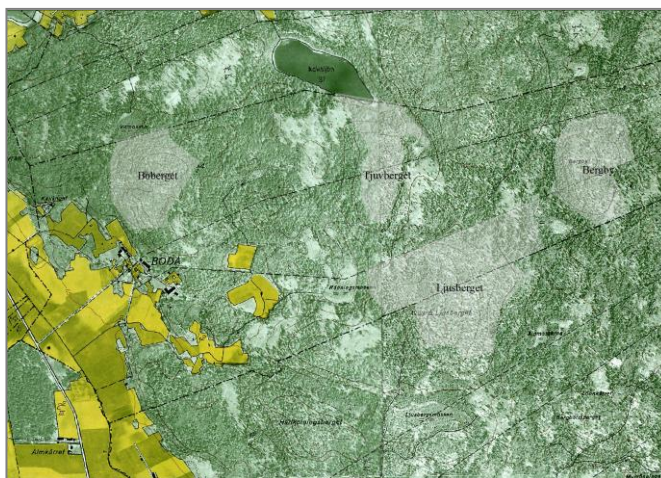

1850-talet genomfördes laga skifte, vilket i stort befäste de fastighetsgränser som är aktuella i dag. Av storskifteskartan framgår att "rödningarna" på skogen (äng eller odlad mark) omgärdades av stängsel, vilket tyder på att djuren vid denna tid gick "fritt" på skogen under delar av året. Nästan 100 år senare, vid

tiden för laga skifte, verkar det ha växt fram ett system av hägnader som då sträckte sig från byn och en bra bit ut i skogen, dock ingick inte reservatets marker i någon fålla.

Av den häradsekonomiska kartan från början av 1900-talet går det inte att utläsa mer än att området var bevuxet med barrskog. Vid nästa tillgängliga tidsdokument, den ekonomiska kartan från 1960-talet, framgår att skogen var mogen – äldre och sannolikt något glesare än i dag (kartan t.h.).

Byns skog har, förutom att nyttjas som betesresurs, även försörjt gårdarna med brännved, konstruktionsvirke, material till stängsel och inte minst råvara till framställning av träkol och tjära.

Nutida markanvändning

Området har under 1900-talet i första hand nyttjats för skogsproduktion och huggning av hemved. Några ytor på västsluttningen har ett större inslag av yngre träd som sannolikt etablerades på platsen under 50- eller 60-talet, kanske fälldes en del skog här i stormen 1954.

Sammanfattningsvis har det bedrivits ett förhållandevis extensivt skogsbruk under tidsperioden vilket resulterat i stora arealer riktigt gammal skog som sedan ett par år tillbaka börjat avvecklas.

3.4 Biologiska bevarandevärden

Skogen är gammal och varierad och har ett stort inslag av för mångfalden viktiga substrat och strukturer, såsom gamla träd, en skiktad beståndsstruktur och inte minst död ved i olika nedbrytningsstadier.

Områdets kanter, i öst och väst, har berörts av sentida gallringar men i övrigt har skogen i området fått sköta sig själv under en längre tid och därmed blivit gammal och vildvuxen och är bitvis naturskogsartad.

Här finns höga naturvärden knutna till en rad olika naturtyper och miljöer, där ytterligheterna utgörs av torra svaga hållmarkstallskogar respektive små partier med frisk - fuktig högproduktiv granskog. Biotopvariationen bidrar till att skapa förutsättningar för den stora biologiska mångfald som ryms i området, trots dess begränsade storlek.

I området återfinns en rad arter som i ett natur- och bevarandeperspektiv är särskilt intressanta då de i dag har svårt att klara sig i det generellt sett hårt brukade skogslandskapet.

Värdena i området är i första hand knutna till de äldre träden, den döda veden och de ostörda och varierade miljöförhållandena där inte minst beståndens varierade trädtäckningsgrad, skiktning och blandade trädslagsfördelning spelar en viktig roll.

Vegetation, flora och fauna

Området innehåller i huvudsak två olika skogstyper, talldominerad barrskog på grunda hållmarker och frisk barrblandskog på sluttningssmark. Utöver dessa naturtyper förekommer en rad övergångstyper mellan de två samt mindre områden med fuktiga eller blöta markförhållanden, exempelvis ett litet skogskärr.

Större delen av arealen består av relativt svaga, grunda talldominerade hållmarker. Här varierar inslaget av gran men det upplevs över stora områden vara förhållandevis stort. Ändå utgörs inte mer än runt 10 procent av virkesförrådet på berget av gran vilket kan hänföras till granarnas kläna konstruktion, de flesta är rejält senväxta. I buskskiktet märks, förutom de i området förekommande trädslagen, framförallt en men även en del viden.

Fält- och bottenskiktet är typiskt för naturtypen och styrs av markförhållandena där rena lavtäcken präglar de barskrapade hållarna medan risartad vegetation med företrädesvis ljung, odon, lingon- och blåbärsris dominerar de områden där det finns något att få ner rötterna i.

Förhållandena på sluttningsmarkerna är i det närmaste omvända då dessa marker är betydligt mer produktiva och i större

Bobergets södra delar. Ljung, lingon och lavmattor med renlavar och islandslav präglar markvegetationen.

Olikåldrigt grandominerat trädsikt, död ved och en markvegetation dominerad av husmossa och till viss del även blåbärsris.

utsträckning grandominerade. Bitvis förekommer en hel del tall, främst som äldre överståndare, och även en del lövträd, främst björk. Markvegetationen domineras av rena mossmattor som i första hand består av vägg-, hus- och

kammossa. Fältsikt saknas över stora ytor och domineras i

övrigt av blåbärsris. Lokalt finns även ett större inslag av gräs och örter där bl.a. mer krävande arter som knärot och grönpyrola förekommer.

I områdets nordvästra delar finns ett mindre björkkärr som norrut övergår i blandsumpskog och sedermera i skvattramtallmosse.

Östra kanten på björkkärret. Tuvull, tranbär, diverse starrarter, björn- och vitmossor dominerar markvegetationen.

Av stort intresse är de epifytiska lavar och vedlevande svampar och mossor som påträffas i området. Här finns många störningskänsliga arter som framförallt påträffas i gamla skogar med naturskogskaraktär. Några typiska naturvårdsintressanta arter som förekommer i området är bl.a. garnlav, tallticka och gammelgranslav, som är knutna till gamla barrträd, och vedtrappmossa, långfliksmossa och vedticka, vilka återfinns på fallna döda granar och tallar.

Ullticka (t.h.) och kötticka (t.v.) på samma granlåga i västsluttningen

Tabell 1. Kategorier för rödlistade arter (ArtDatabanken 2005): (CR) Akut hotad; (EN) Starkt hotad; (VU) Sårbar; (NT) Missgynnad; (DD) Kunskapsbrist. (EU) är arter utpekade i EU:s fågel- resp. art- och habitatdirektiv. (S) är Skogsvårdsorganisationens signalarter. (§) är fridlysta arter. (MA) är mindre allmänna arter.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Kategori
<u>Kärlväxter</u>		
<i>Goodyera repens</i>	knärot	NT, S, §
<i>Pyrola chlorantha</i>	grönpyrola	S
<u>Mossor</u>		
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT, S
<i>Leucobryum glaucum</i>	blåmossa	S
<i>Nowellia curvifolia</i>	långflikmossa	S
<i>Sphagnum quinquefarium</i>	kantvitmossa	S
<u>Lavar</u>		
<i>Arthonia leucopellaea</i>	kattfotslav	S
<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT, S
<i>Lecanactis abietina</i>	gammelgranslav	S
<u>Svampar</u>		
<i>Hydnellum sp.</i>	korktaggsvampar	S
<i>Leptoporus mollis</i>	kötticka	NT, S
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka	NT, S
<i>Phellinus pini</i>	tallticka	NT, S
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka	S

Beskrivning av skötselområden

Skötselområde 1 – Boberget

Skötselområdet inkluderar de glesa, talldominerade skogarna på Boberget och en del mindre stråk med barrblandskog. På grund av den låga tillväxten och avsaknaden av naturlig störning, i naturstadiet är naturtypens utveckling och naturvärden starkt knutna till återkommande skogsbränder, sker beståndsutvecklingen och förändringen av miljön mycket långsamt. Växtplatsens förutsättningar och skogens egenskaper och växtsätt skapar förutsättningar och miljöförhållanden som framförallt attraherar växter och djur som trivs i ljusöppna, varma förhållanden. De stabila miljöförhållandena uppskattas av många arter, särskilt sådana som är svårspredda. Samtidigt missgynnas vissa arter av frånvaron av störning då skogen blir alltmer sluten.

Skogen bedöms ändå vara så pass ”naturligt gles” att förtätningen inte hotar områdets prioriterade bevarandevärden. I stället ses dagens läge, med en stor mängd gamla träd, som en stor tillgång, då det under det kommande århundradet bör kunna produceras relativt stora mängder högkvalitativ död ved i området utan att det blir brist på gamla träd.

Skötselområde 2 – Sluttningsmarkerna

I skötselområdet ingår de grandominerade sluttningsmarkerna på Bobergets västra och nordvästra sida samt en liten del av en våtmark, Vitmossen. Virkesförrådet i skötselområdet utgörs av ungefär 70 procent gran, 20 procent tall och 10 procent lövträd. Skogen är varierad och mångformig och bitvis starkt skiktad. Det finns en stor variation i trädåldrar hos områdets granar medan övriga förekommande trädslag, främst tall och björk, företrädesvis representeras av äldre individer.

Delar av området är förhållandevis täta och här har skogen börjat självgallra. I andra delar har granarna uppnått en sådan ålder att vitaliteten är vikande. Här har en hel del träd fallit under de senaste decennierna varav flera fått ligga kvar och i dag återfinns här en fin flora knuten till den döda veden.

I nordväst ingår en liten flik av Vitmossen i reservatet. Området utgörs av ett litet björkkärr som i norr övergår i en blandsumpskog som i sin tur sedermera övergår i ren skvattramtallmosse. Björkkärret och blandsumpskogen utgör mycket värdefulla naturmiljöer, hyser flera naturvårdsintressanta arter och bidrar med fukt till omgivande skogar vilket gynnar ett flertal uttorkningskändliga kryptogamer i dessa områden.

3.5 Intressen för friluftsliv

Skogen i området är i sig attraktiv som besöksmål och stora delar av bergsplatån utgörs av trevlig strövskog. Områdets begränsade storlek och det faktum att området är förhållandevis svårtillgängligt, långt från allmänna vägar, begränsar områdets värde som besöksobjekt för andra än närboende och personer med god lokalkännedom.

PLANDEL

4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För karta över skötselområden, se bilaga 2.1

4.1 Skötselområde 1 – Boberget

Bevarandemål

Gles, talldominerad naturskog med ett stort inslag av gamla träd, död ved och naturvårdsintressanta arter. Även tall har möjlighet att föryngras och bli gammal i området även om tallföryngringen inte sker löpande utan sker stötvis i samband med större stormfällningar, spontana bränder eller andra händelser som kan skapa gynnsamma förutsättningar för föryngringen och som kan förväntas ske på mycket lång sikt.

Skötselåtgärder

Skogens utseende och egenskaper ska tillåtas variera över tiden och den interna beståndsdynamiken och yttre störningsfaktorer ska så långt som möjligt tillåtas forma och styra den långsiktiga beståndsutvecklingen. Det är därför inte aktuellt att vidta några åtgärder inom området.

4.2 Skötselområde 2 – Sluttningsmarkerna

Bevarandemål

Skogen är skiktad och sluten och har ett stort innehåll av äldre träd. Gran dominerar men även andra trädslag förekommer. På längre sikt bidrar störning i form av stormfällningar eller dylikt till att öka variationen i trädskiktet. Död ved förekommer rikligt och i olika nedbrytningsstadier. Området hyser en rad naturvårdsintressanta arter.

Dikespåverkan i våtmarksmiljöerna vid Vitmossen minskar kontinuerligt.

Skötselåtgärder

Skogens utseende och egenskaper ska tillåtas variera över tiden och den interna beståndsdynamiken och yttre störningsfaktorer ska så långt som möjligt tillåtas forma och styra den långsiktiga beståndsutvecklingen. Det är därför inte aktuellt att vidta några åtgärder inom området.

5. Uppföljning och tillsyn

5.1 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs regelbundet. Uppföljning av bevarandemålen ska ske genom standardiserade inventeringar.

5.2 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för att tillsyn sker inom området.

6. Kostnader och finansiering

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen.

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Enligt punkt 4 och 5.

Tabell 2. Intervall för genomförande och prioriteringsgrad på åtgärden: (1) Högsta prioritet; (2) Hög prioritet; (3) Lägre prioritet.

Skötselåtgärd	När	Skötselområde	Prio
Gränsmarkering	Snarast		1
Informationstavlor	Snarast	På lämplig plats	1
Uppföljning av bevarandemål	Minst var 12:e år	Samtliga	2

8. Referenser

Gärdenfors U. (red.) 2010. *Rödlistade arter i Sverige 2010*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hallingbäck T. 1995. *Ekologisk katalog över lavar*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hallingbäck T. 1996. *Ekologisk katalog över mossor*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hallingbäck T. & Aronsson G. (red.) 1998. *Ekologisk katalog över storsvampar och myxomyceter*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. 2:a uppl.

Länsstyrelsen i Västmanlands län & Skogsstyrelsen 2006. *Strategi för formellt skydd av skog i Västmanlands län*. Beslut 2006-04-24, dnr 511-2798-04.

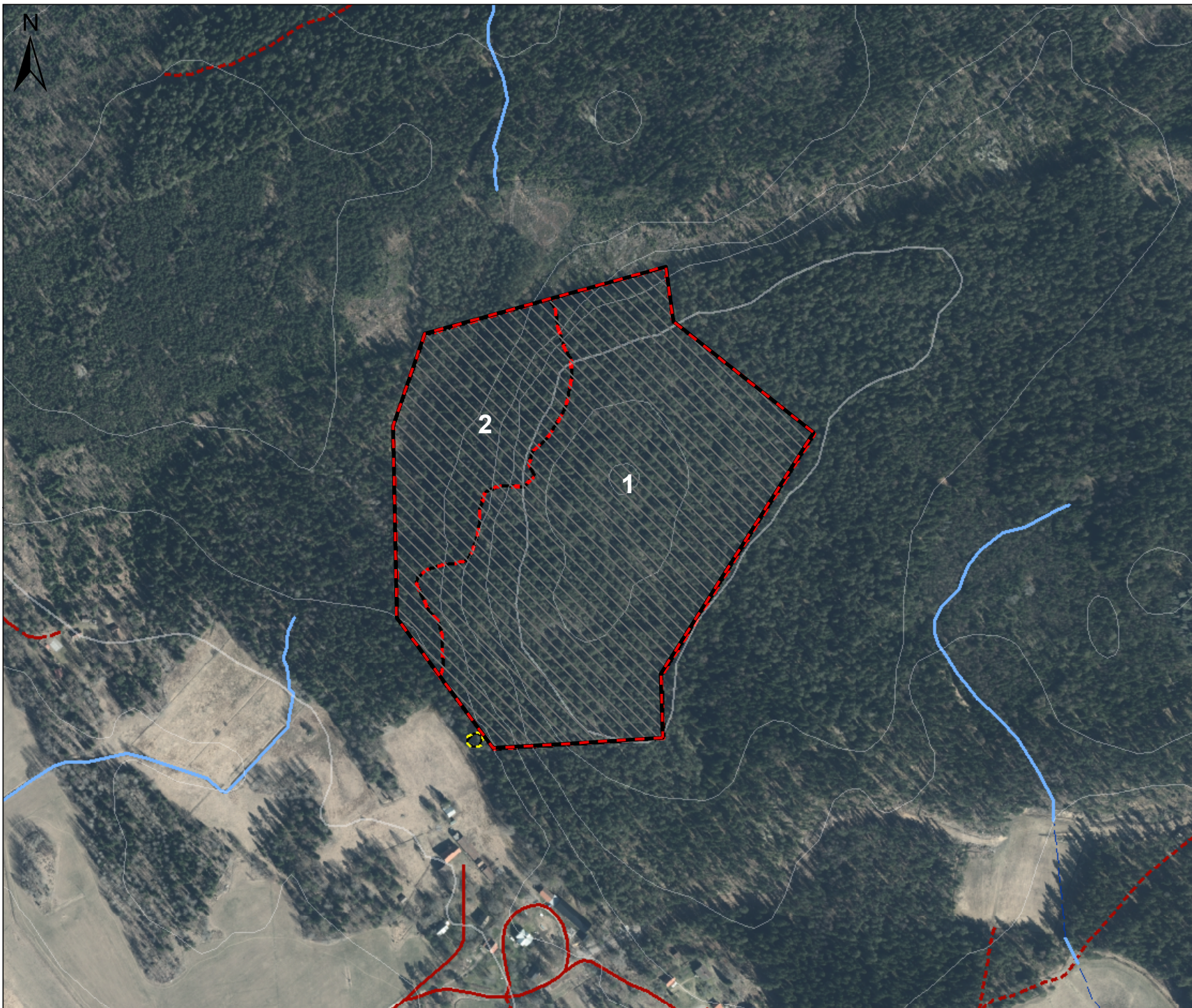
Nitare J. (red.) 2005. *Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer*. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping. 3:e uppl.

Övriga källor

Historiska kartor <http://www.lantmateriet.se/Kartor-och-geografisk-information/Historiska-kartor/>. Lantmäteriets digitala arkiv.

Bilagor

2.1 Skötselplanekarta

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Skötselplanekarta

Bilaga 2.1

Tillhörande Länsstyrelsens
beslut om bildande av
naturreservatet Boberget.
Dnr 511-5430-14, 2015-06-15

- Naturreservatet Boberget
- Skötselområden
- Fornlämning
- Bäck/dike
- Sämre bilväg
- Bilväg/gata

Skala: 1:5 000

Beslut om kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar införas i Sala Allehanda, Västmanlands Läns Tidning och Post- och inrikes tidningar.

Delgivning anses ha skett den dag då kungörelsen införts i ovan nämnda tidningar, enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

Beslutet finns tillgängligt på Länsstyrelsen i Västmanlands län, Receptionen, Västra Ringvägen 1, Västerås, tel. nr. 021-19 50 00, samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/vastmanland

Hur man överklagar hos regeringen

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen .
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelse skall Ni • tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (dnr). • redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt • redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
VAR LÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen. Länsstyrelsen kan nämligen då, samtidigt med Ert överklagande, sända sina handlingar till regeringen, som kommer att behöva ha tillgång till dem.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse senast den 17 juli 2015 annars kan Ert överklagande inte tas upp.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.